

Düzungün idarəetmənin nəticəsi

Ceyran Novruzova
Bakı şəhəri 114 nömrəli tam orta
məktəbin direktoru

Ölkəmizdə uğurla aparılan fundamental islahatlar Azərbaycan təhsil sisteminin dünya təhsil sistemini integrasiya olunmasını günün vacib məsələlərində birincə çevirmişdir. İnkışaf etmiş ölkələrin təhsil sistemünün, bəyənəlxalq standartların dərinində və əsaslı şəkildə öyrənilməsi imkan verir ki, Azərbaycan təhsil sisteminin müümən vəzifə, məqsad, motiv və inkışaf prioritetləri dünyada carayın edən proseslərdən geri qalmasın, əldə edilən nəticə və göstəricilər ölkəmizin təhsil sisteminə mütərəqqiq möyillərin davamlı xarakter almasına tömənat olsun. Məhz bu tələblər qarşıya belə bir vəzifə qoyur: ümumi təhsilin müasir modelinin əsasları işlənsin və onun köklü şəkildə həyata keçirilməsi mümkün olsun. Büttün burlar təhsil siyasetimizin mögəzini töşkil edir.

İndi bütün dünyada daha çox həfiyyəzə əsaslanan təhsil modelindən imtina edilməklə birbaşa təhsil alanların inkışafına, onlarda həyatı və tətbiqi bacarıqların formallaşmasına yönəlmış "təfəkkür məktəbi"nə keçirilir, mütləq mənada şəxsiyyətədnümlü təlim mühit formalıdır. Bu məqsədənən aparılan işlər dəha da canlandırılır, məktəblərarası elektron əlaqələrin yaradılması və daha da təkmilləşdirilməsi işi sürətləndirilir. Bu ali məqsədlər onuna bağlıdır ki, möhtəşəm Prezidentimiz

İlham Əliyevin dediyi kimi "hər bir ölkənin intellektual potensialı təhsil ocaqlarında yaradılır".

Bakı şəhərində öz ünvani olan 114 nömrəli orta məktəb də ölkənin intellektual potensialına təhfələr verən təhsil ocaqlarından biridir. Şəhid Abil Sofarovun adını daşıyan bu məktəb 1966-ci ildən fəaliyyət göstərir. Məktəbdə 2100 sağğı təhsil alır. Onların təlim-tərbiyəsi ilə 172 müəllim məşğul olur. "2008-2012-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin informasiyalasdırılması üzrə Dövlət Programı"na müvafiq olaraq məktəbin maddi-tehniki bazası ildən-ildə möhkəmənlərin. İndi məktəbin 52 kompyuter, 1 ədəd nootbuk, 3 ədəd printer, 1 ədəd proyektorla tömən olmuş 3 kompyuter otağı var. 2009-cu ildən məktəb internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur. Kompyuter otaqlarından biri Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən hədiyyə olunmuş elektron vəsaitlərlə təchiz olunmuşdur. Müəllimlər tədris prosesini fənlər üzrə elektron vəsaitlər vasitəsilə quşurlar. Müəllimlərin İKT bacarığının artırılması istiqamətində mülliüm işlər görürlür. Motivasiya sisteminin inkışaf etdirilməsi məqsədi müəllim və şagirdlər arasında keçirilən müsabiqələrde məktəbimiz də fəal iştirak edir. Məktəbin pedaqoji kollektivi daim öz

üzərlərində çalışır, onların Təhsil Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən müxtəlif tədbirlərde: "XXI əsr Azərbaycan ziyalıları", "Məktəb liderliyinin inkişafı", "Yeni təhsil konsepsiyası-kurikulumun inkişafı" layihələrində "Modət", "Intel-Gələcək üçün Təhsil Proqramı" kursunda, konfranslarda, qurultaylarda iştirak tömən olunur.

Pedaqoji kollektivin ən qabaqcıl nümayəndələri Amerika Beynəlxalq Təhsil Şurası - "Vətəndaşlıq tədrisi problemləri", Norveç Qaçqınlar Şurası - "İnsan Hüquqlarının ümumtəhsil məktəblərində tədrisi", UMCOR Beynəlxalq təşkilatı - "Reproduktiv sağlamlıq və ailə planlaşdırılması" seminarlarında, "İstedadlı şagirdlərin potensial imkanlarının inkışaf etdirilməsinin optimal yolları" mövzusunda elmi-metodik konfransda, "Xarici dillərin tədrisinin aktual problemləri" mövzusunda III Respublika elmi konfransında, Azərbaycan Respublikası Müəllimlərinin XIII qurultayında, Azərbaycan Respublikası Qadınlarının III qurultayında fəal iştirak etmişlər.

2005-ci ildə keçirilən "İlin ən yaxşı məktəb direktoru" müsabiqəsində məktəbin direktoru Ceyran Novruzova Bakı Şəhər Baş Təhsil İdarəsi tərəfindən II dərəcəli diplomla, 2003-cü ildə "Təhsildə keyfiyyət il" çərçivəsində keçirilən "İlin ən yaxşı psixoloqu" müsabiqəsində məktəbin psixoloqu Ruhriyyə Nağıyeva Bakı Şəhər Baş Təhsil İdarəsi tərəfindən II dərəcəli diplomla, 2003-cü ildə keçirilən "İlin ən yaxşı müəllimi" müsabiqəsində məktəbin Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi Zənfira Salayeva Bakı Şəhər Baş Təhsil İdarəsi tərəfindən fəxri fərmanla, 2007-ci ildə keçirilən

"İlin ən yaxşı müəllimi" müsabiqəsində məktəbin riyaziyyat müəllimi Dilzar Əfəndiyeva respublika mərhəlesi-nin qalibi olaraq II dərəcəli diplomla təltif olunmaqla belə şərəflə rəğbətləndirməyə layiq görülmüşlər.

"Təhsildə keyfiyyət il" çərçivəsində keçirilən "Pedaqoji mühazirələr" də məktəbin fransız dil müəllimi Sevil Babayeva II dərəcəli diplomla, 2005-ci ildə Ruhriyyə Nağıyeva III dərəcəli diplomla təltif olunmuşlar.

Beynəlxalq standartların mənimşənilməsi və təhsil təcrübəsinə töhfə olunması sahəsində görülən əhəmiyyətli işlər məktəbimiz də qoşulmuşdur.

2006-ci ildə Amerika Təhsil Şurası və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin birgə keçirdiyi "İngiliscə dili və Amerika əlkəşunaslıq fənlərinin tədrisi üzrə ən yüksək mükafat" (TEA) müsabiqəsində məktəbin ingiliscə dili müəllimi Firəngiz Məmmədova qalıcı hesab edilmiş, qiyməti kitablarla və kompyuter dosti ilə təltif olunmuşdur.

2010-cu ildə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin "Təhsil, zaman və biz" mövzusunda keçirilən baxış - sərgidə məktəbin pedaqoji kollektivi fəal iştirak etdiyinə görə BŞTİ-nin Fəxri Fərman ilə, ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 87 illiyi münasibəti ilə rayonda keçirilən "Gül bayramı"nda "Yaradıcı yanaşma" nominasiyasında forqlondiyinə görə Suraşanı Rayon İcra Hakimiyyətinin fəxri fərmanları ilə təltif olunmuşdur.

Məktəbdə yaradıcı müəllimlərimiz də vardır. Şagirdlərin mənəvi tərbiyəsində başlıca rol oynayan amillərdən biri də müəllimlər arasında istedadlı

qələm ustalarının olmasıdır. Onlar müxtəlif mövzularda yazdıqları məqalə və şeirləri ilə mətbuat sahifəsində çıxış etməklə yanaşı, bəm də nəfis və bədii təsir gücü olan maraqlı kitabların müəllifi kimi çıxış edirlər. Bənövşə Eyyubovanın "Qızıl qan", "Atasız-anasız dünyamın qəm çicəyi", İngilab Osmannınn "Çevriliş" və b. Kitablar bu qəbulundandır.

Heydər Əliyev dəhəsi, onun ırsının öyrənilməsi ilə bağlı silsilə tədbirlərin keçirilməsi məktəbdə ənənə halını almışdır. Şagirdlər dahi şəxsiyyətin şərafli ömür kitabını vəraqəməkən qürur duyur və onun həyatının nümunəsində çox gəzel keyfiyyətlər yiyələnlərlər. Bu işdə məktəbimizdə ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini eks etdirən muzeyin də rolü dañılmazdır.

Muzeydə Azərbaycan tarixinin şanlı sahifələrini yazmış, Azərbaycan xalqının xilaskarı, dahi şəxsiyyət, ümummilli lider haqqında kitablar, fotosəkkillər, stendlər öz əksini təpib. Heydər Əliyev öz dərin zəkası, qeyri-adı istedadı, mükəmməl bacarığı ilə Azərbaycanın gənc nəslində örnək olmaqla bərabər, onların kəşməkəşli yollarına işq saçan əbədi bir məşələ qeyrilimişdir.

Respublikamızda ulu öndərimiz Heydər Əliyevin anadan olmasının il-döndəm münasibətlə hər il silsilə tədbirlər keçirilir. "Heydər Əliyev məktəblərinin gözü ilə" inşa yazı müsabiqəsində XI sinif şagirdi E.Hüseynov II yer tutaraq Təhsil Nazirliyinin diplomunu almış və kompyuterlə mukafatlandırılmışdır.

Nazirliyin xüsusi əmri ilə yaradılmış ekspert komissiyası tərəfindən in-

şa yazılar qiymətləndirilərkən 20 nəfər qalibin içərisində məktəbimizin şagirdi də olmuşdur.

Ulu öndərin 87-ci ildönümü ilə bağlı keçirilən inşa-yazı müsabiqəsinin məktəbin X sinif şagirdi Ə.Yusubov respublika mərhələsində ən yüksək yera-i yera layiq görübərək Təhsil Nazirliyinin fəxri diploma və Rabito və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi tərəfindən "Notebook" ilə mükafatlandırılmışdır. Heydər Əliyev Fonduñun dəstəyi ilə Fransa, Almaniya, Niderland və Belçika Krallıqlarına səfər etmiş, Almaniyadan Köln şəhərində, Belçikanın Brussel şəhərində, Niderland Krallığının paytaxtı Amsterdamda olmuşdur.

Kurikulumun tətbiqi ilə keçirilən dəslər öz effektiviliyi ilə fərqlənir. Yeni təlim metodları ilə keçirilən təlim prosesi həm şagirdlər, həm də müəllimlərin səfaliğini artırır, 45 dəqiqəlik müəllim-şagird münasibətlərini zövqlü və maraqlı edir.

Innovativ təlimin tətbiqi ilə keçirilən dəslər şagirdlərin maraşına səbəb olur. Müəllimlərdən F.Zülfiqarova, İ.Cəlilov, R.Həmidov, K.Hüseynli, N.Tahirova, R.Nağıyev, D.Əfəndiyeva, A.Əliyeva, U.Vəliyeva və başqaları yeni təlim metodlarının tətbiqinə geniş yer verdikləri üçün səmərəli fəaliyyətlər layiqincə qiymətləndirilir.

Məktəbdə psixoloji xidmət də nümunəvi təşkil olunmuşdur. Təhsiliminin qarşısında duran vəzifələri yerinə yetirmək üçün şagird-müəllim-psixolog üçlüyünün əlaqəli işi təşkil olunmuşdur. Psixoloji xidmət 4 istiqamət üzrə həyata keçirilir: psixoprofilaktika, psixodiagnostika, psixokorreksiya, psixokonsultasiya. Psixoloq I siniflər

şagirdlərin qəbulunda iştirak edir, şagirdlərin məktəb təlimi psixoloji həzurlığını müvafiq testlərlə müsyyənləşdirir. Şagirdlərin biliklərinin monim-sənilməsini öyrənmək məqsədilə psixoloq, direktor müavini, fənn müellimləri ilə birləşdə dəsləri dinləyir, müsahibələr aparır.

Məktəbdə hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsinə böyük önəm verilir. Məhz bunun nəticəsidir ki, məktəbin 19 məzunu torpaqlarımız uğrunda gedən döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə ucalmışlar.

Mülli mütəfaif tədbirlərindən şagirdlər gənclərin çağırışqədərki hərbi bəzürlüyü dəslərində hərbi rəhbərlərindən bəhrələndikləri bılık və bacarıqları məhərət nümayiş etdirirler. Dəslərlər sinəsinə düşmən güləsindən siper etmiş Bürhan müəllimin dərəcəsi şagirdlərdə Vətəna məhəbbət, hərbi vətənpərvərlik hissələri tərbiyə olunur.

"Təhsil haqqında" Qanunun qəbul edilməsi və onun işlək mexanizminin samərəli şəkildə təşkili, bu sahədə yeni programların və müvafiq normativ aktlarının qəbul edilməsi təhsilimizin inkişafına güclü təkan vermişdir. Son illərdə ali məktəblər yüksək balla qəbul olunanların sayı artmışdır. Məktəbdə ali məktəbə daxil olmaq arzusunda olan hər bir gənç izah olunur ki, onlar ilkin olaraq seçəcəkləri ixtiyarını məsuliyyətini dərk etsinlər, özlərini gələcəkdə həmin peşənin sahibi kimi təsəvvür edərək özlərinin gələcəyini düşünsürlər. Bu işdə yalnız təhsəb adını qazanmaq məqsəd olmalıdır.

Ali təhsil müəssisələrinə təhsəb qəbulunun nəticələri də məktəbimizdə tədrisin yüksək səviyyədə, müasir təhsiblər nəzərə alınmaqla təşkil olundu-

ğuunu söyleməyə əsas verir. TQDK-nın rayonlar üzrə tələbə qəbulunun statistikası ilə əlaqədar apardığı təhlilərden də göründüyü kimi son illərdə ali təhsil müəssisələrinə qəbul olan məzunlarımızın 20 nəfərindən çoxu 500-dən artıq bal toplamışdır.

Bir neçə kolma da idman nüaliyyətləri barədə: Aydındır ki, hər bir sağlamlı camiyyətin özüldür hər zaman sağlam ruh durur. Sağlam ruh üçün ilk növbədə məhkəm və sağlam bədənə malik olmaq lazımdır. Bunun üçün da comiyyətimizin sağlamlığının keşiyində duran nöslə yetişdirmək tələb olunur. Bax, burada məktəbin ciniyinə yeni yüksər qoyulur. Bular məktəbdə yetişir. Orta təhsili ilə 114 nümləri orta məktəbdə başa vuran H.Şərifov oxuduğu illər ərzində bütün fanlarda yanaşı fiziki tərbiyədə böyük maraqlı göstərmüşdür. Təhsil illərində "Nefçi" camiyyətində idmanın Yunan-Roma gülüşi ilə maşğul olmuş, 2001-ci ilin avqustunda Bolqarıstanın Plovdiv şəhərində keçirilən Avropa birinciliyində "Beynəlxalq dorçoli hakim" adına layiq görülmüşdür. O, 2004-cü ildə Azərbaycanın "Əməkdar məşqçisi", 2006-ci ildə "İlin hakimi" adını almışdır. 2008-ci ildə Pekin Yay Olimpiya oyunlarında Azərbaycan Respublikasını təmsil edən yeganə hakim olmuşdur. Möhtəşəm Prezidentimiz İlham Əliyev onu "Tərəqqi medalı" ilə təltif etmişdir.

Ön böyük sevincimiz 2010-cu ildə Sinqapurda keçirilən yeniyetmələrin 1 Yay Olimpiya oyunlarında 50 kq çəki dərəcəsində Yunan Roma gülüşi üzrə qızıl medal alıb, respublikamızın bayrağını bir dəha yüksəklilikdən ucaşdan olimpiya çempionu məktəbin X sinif

Görkəmli alim, pedaqoq və elm təşkilatçısı

İlham Pirməmmədov

*Təhsil Nazirliyi Aparatının rəhbəri,
fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, əməkdar müəllim*

Azərbaycan xalqı dünya şöhrəti alim, pedaqoq və elm təşkilatçısı Şəfaət Mehdiyevin 100 illiyini qeyd edir. Elmədə əsas keyfiyyətləri prinsipielliq və tələbkarlıq, fikir-mozmum dəyişikliyi, vətəndaşlıq yanğısı, yaradıcılıq axtarışlarına qayğılaş münasibat, elmin tələyi üçün ciddi narahatlıq keçirən şəxsiyyətlər həmişə xüsusi mövqeyə malik olmuşlar. Büyük alim-pedaqoq, elm təşkilatçısı, geologiya-mineraloziya elmləri doktoru, professor, əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı laureati, akademik Şəfaət Mehdiyev da məhz bəlsə şəxsiyyətlərdir. O, mənəli və şərəflü həyat yolu keçmiş, öz elmi-pedaqoji fəaliyyəti ilə milli ideallara bağlı bir insan kimi yاشışdır.

Onu tanıyanların xatirində Şəfaət müəllim ensiklopedik biliyə və geniş eruditisiyaya malik alım olmaqla yanaşı, eyni zamanda yazıçı və ictimai xadim, peşəkar jurnalist, gərgin axtarışlardan yorulmayan tədqiqatçı, ali məktəb və elm təşkilatçısı, kamil insan, ustad müəllim kimi qalmışdır. Elmin və təhsilin inkişafindakı xidmətləri, Azərbaycan elminə verdiyi əvəzsiz

¹ "Azərbaycan məktəbi" № 1

sagirdi E.Muxtarov oldu. E.Muxtarov 2009-cu ildə də Serbiyanın Zeryanın şəhərində yeniyetmələr arasında keçirilən Avropa çempionatında birincilik əldə edərək medalla respublikamız qayıtmış, idman ustası adına layiq görülmüşdür.

Məzun H.Sərifov daim məktəbimizlə əlaqə saxlamaqla yanaşı, məktəb şagirdləri sırasından idmançılar yetişdirməkdədir. Olimpiada çempionu E.Muxtarov məhz onun yetirmədir.

Şagirdlərimiz respublika və dünya səviyyəsində keçirilən yarışlarda, türnlərdə iştirak edir və məktəbimizin idman şərəfini layiqinə qoruyurlar. T.Bayramov uşaq və yeniyetmələr arasında keçirilən müxtəlif turnirlərdə super kontakt idman növü üzrə dəfələrlə I yer tutduğuna görə diplomla təltif olunmuşdur. R.Qarayev cüdo üzrə keçirilən müxtəlif turnirlərdə III yerə layiq görülmüşdür.

Yunan Roma güləşü üzrə yeniyetmələr arasında keçirilən respublika çempionatında məktəbin şagirdlərinən A.Abbasov, E.Həsənov, X.Cəfərov, Ə.Şükürov, E.Babayev, Super kontakt idman növü üzrə S.Əsəgərov, cüdo üzrə R.Qarayev, T.Bayramov, T.Paşazadə, karate idman növü üzrə A.Kərimova, atletika idman növü üzrə Z.Orucova 1 yerə tutaraq diplom və medallarla təltif olunmuşlar.

2008-ci ildə Bakı şəhəri üzrə XX Spartakiadının programına daxil olan şahmat üzrə yarışda məktəbin komandası 2-ci yera layiq görülməkən Bakı Şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsinin diplому ilə təltif olunmuşdur.

Məktəbin şagirdləri İ.Əliyev, S.Abdullayev karate idman növü üzrə Çin Xalq Respublikasında keçirilən yarışda iştirak edərək uğur əldə etmişlər.

Bütün bunlar onun nəticəsidir ki, Azərbaycan xalqının ümumiyyətli lideri Heydər Əliyevin 15 iyun 1999-cu il tarixli, 168 nömrəli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının təhsil sisteminə İslahat Programı" əlkəmizdə təhsil istahatının həyata keçirilməsinə güclü təkan vermişdir. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il tarixli, 233 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilən "Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin Konsepsiyası (Milli Kurikulum)" kimi dövlət əhəmiyyətli sənəd "Təhsil Nazirliyinin məqsədönlü rəhbərliyi ilə məktəblərdə özünün effektiv həlini tapa bilmİŞdir."

Результаты правильного управления

Резюме

В основное статье внимание уделено достигнутым успехам в школе, опирающейся на компьютер учебного процесса.

Result of the correct management Summary

The article focuses on the achievements of educational process gained in computer – based school.